

TALOUSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 1/2009 vp

Hallituksen esitys laiksi Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on lähettänyt 5 päivänä helmikuuta 2009 talousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 235/2008 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöneuvos Erkki Sarsa, valtiovarainministeriö
- hallitusneuvos Juhani Turunen, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö
- lakimies Raimo Husu, Finanssivalvonta
- johtava asiantuntija Reima Letto, Finanssialan Keskusliitto
- johtaja Leena Linnainmaa, Keskuskauppaamari.

Merkittään saapuneeksi kirjallinen lausunto:
— Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Finanssivalvonnasta annettua lakia luottolaitosten, sijoituspalveluyritysten, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien omistusyhteisöjen ja vakuutusyhtiöiden omistajavalvontaa koskevan direktiivin täytäntöönpanemiseksi. Luottolaitostoiminnasta annetussa laissa, sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa ja vakuutusyhtiölaissa sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa olevat säännökset Finanssivalvonnan oikeudesta kieltää omistajan epäsopivuuden perusteella omistusosuuden hankinta luottolaitoksessa, sijoituspalveluyrityksessä, vakuutusyhtiössä ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisössä ehdotetaan siirrettäväksi Finanssivalvonnasta annettuun lakiin. Samalla niitä perusteita, joilla Finanssivalvonta voi kieltää

omistusosuuden hankinnan, täsmennetään direktiivin edellyttämällä tavalla.

Finanssivalvonta saisi arvioida omistajan sopivuutta ainoastaan laissa erikseen säädetyillä perusteilla. Näitä perusteita olisivat omistajan maine, omistajan taloudellisen aseman riittävyys, johdon luotettavuuden tai muiden toimilupaedellytysten vaarantuminen kohdeyrityksessä, kohdeyrityksen valvonnan ja siihen liittyvän viranomaisten tietojenvaihdon edellytysten vaarantuminen sekä hankinnan liittyminen rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tiedoista, jotka ennen omistusosuuden hankintaa on toimitettava Finanssivalvonnalle mainittujen edellytysten selvittämiseksi.

Lakiin ehdotetaan lisättäviksi omistuksen kieltämistä koskevan asian käsittelyä Finanssivalvonnassa koskevat direktiivissä edellytetyt menettelytapasäännökset. Finanssivalvonnan olisi käsiteltävä asia 60 arkipäivässä ilmoituksen tekemisestä uhalla, että hankinta katsotaan hyväksytyksi. Finanssivalvonta voisi käsittelyajan 50:n ensimmäisen arkipäivän aikana kirjallisesti pyytää tarpeellisia yksilöityjä lisätietoja. Lisätietojen pyytäminen keskeyttäisi käsittelyajan siihen saakka, kunnes pyydetty lisätiedot on saatu, kuitenkin enintään 20 arkipäivän ajaksi. Jos ilmoitusvelvollisen kotipaikka on Euroopan talousalueen ulkopuolella tai ilmoitusvelvollinen on muu kuin ulkomainen ETA-valvottava, Finanssivalvonta voisi jatkaa keskeytysaikaa enintään 30 arkipäivällä.

Omistusosuuksien hankintaa koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta säädettäisiin edelleen luottolaitostoiminnasta annetussa laissa, sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa ja vakuutusyhtiölaissa sekä rahoitus- ja vakuutusryhmitymien valvonnasta annetussa laissa pääosin nykyistä lakia vastaavasti.

Luottolaitostoiminnasta annetussa laissa ja vakuutusyhtiölaissa nykyisin olevat rajoitukset, jotka koskevat samaan konserniin kuuluvien luottolaitosten ja vakuutusyhtiöiden hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan oikeutta osallistua toisella toimialalla toimivan konserniyrityksen hallintoon, ehdotetaan kumottaviksi.

Ehdotetut lakimuutokset eivät koskisi työeläkevakuutusyhtiöitä.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan viimeistään 21 päivänä maaliskuuta 2009.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Talousvaliokunta ehdottaa, että lakiehdotukset hyväksytään hallituksen esityksen mukaisina.

Lakeihin tehtävillä muutoksilla saatetaan kansallisesti voimaan direktiivin pakottavat säännökset. Omistajan sopivuuden arviointia koskevilla säännöksillä yhtenäistetään rahoitus- ja vakuutusalan sääntelyä sekä lisätään läpinäkyvyyttä ja oikeusturvaa omistusosuuksien hankinnassa EU:n tasolla. Finanssivalvonnalle annetaan uusia toimivaltuuksia omistusosuuden hankinnan kieltämiseen sekä osakkeisiin ja osuuksiin perustuvien oikeuksien rajoittamiseen.

Talousvaliokunta pitää perusteltuna, että luottolaitoksen ja vakuutusyhtiön hallituksen jäseniä ja toimitusjohtaa koskevat rajoitussäännökset osallistua samassa konsernissa toisella toimialalla toimivan yrityksen hallintoon kumotaan. Laeissa on muita säännöksiä, joissa edellytetään rahoitus- ja vakuutusalan yrityksiltä luotettavaa hallintoa. Finanssivalvonnan tulee käyttää valtuuksiaan ja valvoa finanssiryhmittymien hallinnon luotettavuutta ja riskikeskittymiä.

Mietinnössään TaVM 20/2008 vp talousvaliokunta kiinnitti huomiota Finanssivalvonnan ammattitaidon ja toiminnan rahoituksen turvaamiseen. Valiokunta totesi, että viime aikojen finanssialan kriisi on osoittanut valvojien ammattitaidon ja resurssien riittävyyden tärkeyden.

Uusi rahoitus- ja vakuutusvalvontaviranomainen, Finanssivalvonta, aloitti toimintansa kulu-
vun vuoden alussa. Sen toiminnan tavoitteena on luotto-, vakuutus- ja eläkelaitosten ja muiden sen valvottaviksi säädettyjen laitosten vakaa toiminta, vakuutettujen etujen turvaaminen sekä yleinen luottamus finanssimarkkinoiden toimintaan.

Talousvaliokunta pitää myönteisenä, että Finanssivalvontaa organisoitaessa sinne on perustettu riskienvalvontaosasto, jonka tavoitteena on tehostaa muun muassa pankkien luotto- ja rahoitusriskien sekä sijoitus- ja operatiivisten riskien analysointia ja hallintaa. Finanssivalvonnan on tiivistettävä pankkien raportointia valvojalle riittävän ajantasaisen kuvan saamiseksi rahoitusalan tilasta poikkeusoloissa.

Päättösehdotus

Edellä esitetyn perusteella talousvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotukset hyväksytään muuttamattomina.

Helsingissä 26 päivänä helmikuuta 2009

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Jouko Skinnari /sd	Päivi Lipponen /sd (osittain)
vpj.	Antti Rantakangas /kesk (osittain)	Marjo Matikainen-Kallström /kok
jäs.	Janina Andersson /vihr	(osittain)
	Harri Jaskari /kok	Petteri Orpo /kok
	Matti Kangas /vas	Sirpa Paatero /sd
	Toimi Kankaanniemi /kd	Ulla-Maj Wideroos /r
	Jouko Laxell /kok	Antti Vuolanne /sd (osittain).
	Eero Lehti /kok (osittain)	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Eelis Roikonen.